

Polski i unijny sektor MŚP wobec aktualnych wyzwań gospodarczych – szanse i zagrożenia

DR ROBERT KOSZUT

Prezes Zarządu Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju

Jednym z priorytetów polityki spójności UE jest wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, stanowiących fundament unijnej i polskiej gospodarki. Rozwój sektora MŚP hamują niestety problemy wewnętrzne, takie jak: pokusa łamania zasad wolnego przepływu osób i usług pomiędzy krajami Wspólnoty oraz zbiurokratyzowana i przeregulowana przepisami polityka UE. Sytuację komplikuje także presja gospodarcza ze strony Chin i Stanów Zjednoczonych. Jak odpowiedzieć na te wyzwania? Co dalej z Zielonym Ładem? Jak finansować innowacyjność i inwestycje MŚP? W jaki sposób zapewnić ich konkurencyjność?

Makroekonomiczne problemy MŚP

Zarówno w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej, nadal dominuje przekonanie, że to przede wszystkim duże przedsiębiorstwa, a w szczególności globalne koncerny, świadczą o sile gospodarki danego państwa. Pogląd ten, wypowiedziany często w kontekście bieżących problemów tych firm, jest rozpowszechniany przez środki masowego przekazu, co dodatkowo go wzmacnia. Tymczasem mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) mają istotnie większe znaczenie dla gospodarki Unii Europejskiej, stanowiąc około 99% wszystkich zarejestrowanych firm, zapewniając około dwóch trzecich miejsc pracy w sektorze prywatnym i zatrudniając około 100 mln osób

w 27 krajach należących do UE. W Polsce sektor MŚP również jest fundamentem gospodarki, obejmując 99,8 % wszystkich firm (2,3 mln przedsiębiorstw), generując 45,3% PKB i zatrudniając niemal siedem milionów osób¹.

W 2008 roku produkt krajowy brutto Unii Europejskiej stanowił ok. 94% PKB Stanów Zjednoczonych. Pod koniec 2024 roku jest to już jedynie ok. 50% (i widoczny jest stały trend spadkowy). Krytyczni obserwatorzy

¹ Dane za 2021 r.; zob. P. Zadura i in., *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, PARP, Warszawa 2024, <https://www.parp.gov.pl/component-publications/publication/raport-o-stanie-sektora-malych-i-srednich-przedsiębiorstw-w-polsce-2024> [dostęp online].

słusznie twierdzą, że powodem takiego stanu rzeczy są: przeregulowany europejski rynek z dużymi barierami wejścia, brak rzeczywistej wspólnoty i integracji gospodarczej, w tym w szczególności brak wspólnego rynku kapitałowego oraz w pełni otwartego rynku wymiany usług pomiędzy krajami członkowskimi². Unia Europejska, zamiast pielęgnować i rozwijać wspólnotę ekonomiczną oraz wspierać inwestycje w badania i rozwój, skupiła się w ostatnich kilkunastu latach przede wszystkim na integracji politycznej i kwestiach ideologiczno-światopoglądowych. Wszystkie unijne strategie innowacji i rozwoju gospodarczego, choć w założeniach słuszne, pozostają jedynie na papierze, ginąc w gąszczu jałowych dyskusji polityków i urzędników oraz coraz to nowych obowiązków sprawozdawczych nakładanych na europejskie przedsiębiorstwa.

Oczywiście problemem dla przedsiębiorstw europejskich nie jest wyłącznie zbiurokratyzowana i przeregulowana przepisami polityka unijna, skutkująca m.in. rosnącymi kosztami pracy. Należy dostrzec także inne szkodliwe zjawiska z okresu ostatnich pięciu lat, związane z pandemią COVID-19 i wybuchem pełnoskalowej wojny na Ukrainie, takie jak: upadek wielu firm z sektora MŚP na skutek lockdownów, zerwane łańcuchy dostaw, zmiany w organizacji rynku pracy, inflacja i gwałtownie rosnące koszty energii. Efektem takiego stanu rzeczy są bankructwa wielu europejskich przedsiębiorstw oraz *exodus*

europejskich firm poza granice UE. Tylko w samych Niemczech w 2024 roku aż 3,5 tys. przedsiębiorstw przeniosło się częściowo lub całkowicie do Stanów Zjednoczonych. Wśród nich znalazły się tak znane firmy jak BASF, który lokuje ośrodek badawczy w Chinach, a także Siemens, który przesuwa istotną część swojej produkcji do Chin, USA i Indii³. Kolejnym negatywnym aspektem jest również kończąca się dywidenda demograficzna zarówno Polski, jak i pozostałych krajów Europy Środkowej będących członkami UE. Starzejące się społeczeństwa w tym regionie, presja płacowa oraz kosztowne regulacje rynku pracy już teraz w widoczny sposób dynamizują ten proces.

Unia Europejska skupiła się w ostatnich kilkunastu latach przede wszystkim na integracji politycznej i kwestiach ideologiczno-światopoglądowych. Wszystkie unijne strategie innowacji i rozwoju gospodarczego, choć w założeniach słuszne, pozostają jedynie na papierze, ginąc w gąszczu jałowych dyskusji polityków i urzędników oraz coraz to nowych obowiązków sprawozdawczych nakładanych na europejskie przedsiębiorstwa.

Wydaje się niestety, że migracja biznesu poza Europę (obserwowana już od lat 90. XX wieku) będzie się w kolejnych latach utrzymywała. Zmianom albo co najmniej korektom ulegać będzie jedynie powód takich przenosin – wcześniej związany z procesami globalnej liberalizacji i wolnym handlem,

² *Przeregulowana Europa przegrywa geoekonomiczny wyszcig*, „Obserwator Finansowy”, 30.09.2024, <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/przeregulowana-europa-przegrywa-geoekonomiczny-wyszcig/> [dostęp online].

³ Tamże.

a obecnie z pojawiającymi się tendencjami do protekcjonizmu i ograniczeń celno-podatkowych, które można obserwować choćby w pierwszych decyzjach nowej administracji prezydenta Donalda Trumpa w USA. Działania te mają na celu reindustrializację gospodarki amerykańskiej i powrót do krajowej produkcji przemysłowej, zdominowanej w ostatnich dekadach przez szeroko definiowany rynek usług. W tym kontekście rozpowszechniana jeszcze kilkanaście lat temu teza o tym, że „kapitał nie ma narodowości”, ulega obecnie gwałtownemu załamaniu⁴. Co istotne, tendencje te nie są domeną jedynie amerykańskiej polityki gospodarczej. Pojawiają się także w ramach samej UE, gdzie zarządy globalnych koncernów (czasami wbrew wynikom finansowym) przypominają sobie o rodzimym kraju większościowego akcjonariusza.

W tej sytuacji powstaje pytanie: czy Unia Europejska (jako całość) będzie zdolna do podjęcia działań chroniących swój rynek wewnętrzny przed pokusą łamania zasad wolnego przepływu osób i usług pomiędzy krajami Wspólnoty? Dotychczasowe smutne doświadczenia, choćby polskich firm transportowych (w większości MŚP), mogą budzić w tym zakresie poważne obawy. Idąc dalej: czy Komisja Europejska będzie na tyle zdeterminowana, aby nie ulegać presji gospodarczej Chin, agresywnie eksportujących swoje produkty na europejski rynek (ostatnio znaczący problem pojazdów elektrycznych), oraz naciskom Stanów Zjednoczonych, nakładających obostrzenia gospodarcze, z jednoczesną presją

polityczną w kontekście ewentualnego resetu stosunków z Federacją Rosyjską? Te wyzwania i bariery uderzają szczególnie w małe i średnie przedsiębiorstwa, które z jednej strony zostają odcięte od zagranicznych rynków zbytu, a z drugiej przy przenosinach (powrotach) ich dotychczasowych partnerów handlowych, jako podwykonawcy lub poddostawcy, są zmuszone poszukiwać nowych odbiorców na swoich lokalnych rynkach. Nie dysponują przy tym, jak w przypadku dużych przedsiębiorstw, zasobami ludzkimi lub kapitałowymi umożliwiającymi łatwe znalezienie odbiorców, np. na zagranicznych rynkach.

Czy Unia Europejska będzie zdolna do podjęcia działań chroniących rynek wewnętrzny przed pokusą łamania zasad wolnego przepływu ludzi i usług pomiędzy krajami Wspólnoty? Czy Komisja Europejska będzie na tyle zdeterminowana, aby nie ulegać presji gospodarczej Chin, agresywnie eksportujących swoje produkty, oraz naciskom Stanów Zjednoczonych, nakładających obostrzenia gospodarcze?

Eksport jako kluczowy czynnik wzrostu MŚP

Wsparcie dla MŚP pozostaje jednym z priorytetów polityki spójności UE. O tym, jak i czym mogą konkurować europejskie małe i średnie firmy dyskutowano w listopadzie 2024 roku w Budapeszcie podczas dorocznego europejskiego Zgromadzenia MŚP (*SME Assembly*), organizowanego przez Komisję Europejską. Szczególną uwagę poświęcono zagadnieniom związanym z polityką eksportową takich przedsiębiorstw. Analizując dane tego

⁴ Zob. Wykład i wizyta Profesora Leszka Balcerowicza w naszej firmie, 14.11.2014, https://jg.ue.wroc.pl/konkurs_o_1 mln/3339/wyklad_i_wizyta_profesora_leszka_balcerowicza_w_naszej_firmie.html [dostęp online].

sektora, można stwierdzić, że większość małych i średnich unijnych firm nie eksportuje, a jedynie sprzedaje na swoim rynku krajowym. Zarówno krajowe, jak i wspólnotowe instrumenty wsparcia eksportu są nastawione głównie na duże firmy, które potrafią skutecznie lobbować za swymi interesami. Jednocześnie zauważono, że małe i średnie przedsiębiorstwa, które decydują się otworzyć na działalność eksportową, są stabilniejsze, bardziej odporne na kryzysy i przynoszą większe zyski. Muszą jednak przy tym podjąć szereg działań typowych dla dużych koncernów, np. badania docelowego rynku zagranicznego oraz analizę uwarunkowań prawnych lokalnego rynku pracy lub elektronicznych platform sprzedażowych⁵.

Pomoc instytucji krajowych i unijnych powinna być w szczególności nakierowana na powyższe potrzeby MŚP. Nie bez znaczenia pozostaje tutaj fakt, że MŚP w naszym kraju to przede wszystkim firmy z wyłącznie polskim kapitałem. A zatem wspieranie ich zdolności eksportowych może przyczyniać się do zmniejszenia uzależnienia rodzimego handlu od międzynarodowych korporacji. Działania takie mogą się odbywać poprzez m.in.: preferencyjną ofertę ubezpieczeń, pożyczek i gwarancji eksportowych, obowiązkowy system stowarzyszeń gospodarczych, szkolenia branżowe, dobór kontrahentów wśród spółek Skarbu Państwa oraz ochronę prawną wobec dużych firm. Obecny instytucjonalny system wsparcia eksportu polskich małych i średnich przedsiębiorstw wydaje się być rozbudowany, choć ciągle niewystarczająco skuteczny.

5 *SME Assembly*, European Commission, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy-and-sme-friendly-business-conditions/sme-assembly_en#the-sme-assembly-2024 [dostęp online].

Obejmuje on podmioty zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, np.: Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) czy Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Przykładem regionalnego wsparcia eksportowego są programy realizowane przez samorządy wojewódzkie. Dla Dolnego Śląska jest to m.in. projekt „Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw”, finansujący udział lokalnych przedsiębiorstw w międzynarodowych misjach gospodarczych i targach⁶.

Co dalej z Zielonym Ładem ?

Przed Unią Europejską coraz wyraźniej rysuje się konieczność szybkiej zmiany zielonej rewolucji w zieloną ewolucję, co podkreśla Mario Draghi, były Prezes Europejskiego Banku Centralnego, w przygotowanym na zlecenie Komisji Europejskiej raporcie pt. „Przyszłość europejskiej konkurencyjności”⁷. Unijna polityka klimatyczna jest realizowana od dekad, a system handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (ETS) powstał już w 2005 roku. Europejski Zielony Ład uznaje się za najambitniejszą strategię społeczno-gospodarczą w historii UE, której głównym celem jest doprowadzenie do neutralności klimatycznej kontynentu do 2050 roku. Wcielanie

6 *Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw*, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, <https://umwd.dolnyslask.pl/urząd/wspolpraca-z-zagranica/going-global-4-0/> [dostęp online].

7 „Nie będziemy w stanie od razu stać się liderem w dziedzinie nowych technologii, symbolem odpowiedzialności klimatycznej i niezależnym graczem na arenie światowej. Nie będziemy w stanie sfinansować naszego modelu społecznego. Będziemy musieli ograniczyć niektóre, jeśli nie wszystkie, nasze ambicje” – ostrzega Mario Draghi, były Prezes Europejskiego Banku Centralnego; zob. *The future of European competitiveness: Report by Mario Draghi*, European Commission, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en [dostęp online].

w życie tej nad wyraz wymagającej idei, na którą składa się transformacja gospodarcza, społeczna, cyfrowa i środowiskowa, wobec geopolitycznych wyzwań ostatnich lat oraz braku realizacji równie kosztownych celów klimatycznych przez innych najważniejszych graczy światowych, w szczególności USA i Chiny, stanęło pod dużym znakiem zapytania. Dotychczas UE starała się przekonać kraje członkowskie, że nie jest to koszt, ale opłacalna inwestycja w przyszłość. Niestety realia ujawniają słabość tego stanowiska. Strategia ta prowadzi do inwestowania w miejsca pracy w Chinach, które w dużej mierze europejskim kapitałem finansują produkcję urzędów służących dekarbonizacji, np. monopolizując światowy rynek produkcji paneli fotowoltaicznych. Zauważa to także coraz więcej przedsiębiorców. Jeszcze w 2017 roku 40% polskich i 41% unijnych firm dostrzegało zależność w tym, że działania środowiskowe powodują obniżenie kosztów produkcji. W 2021 roku wyniki te spadły odpowiednio do 29% i 31%⁸.

Kluczowym, negatywnym skutkiem prowadzenia unijnej polityki klimatycznej jest wzrost cen energii, który wpływa na koszty produkcji oraz podnosi ceny towarów i usług, a w efekcie zmniejsza zdolność europejskich firm do konkurowania z przedsiębiorstwami spoza UE. Dodatkowe regulacje i obciążenia administracyjne wymagają dużych nakładów inwestycyjnych, zwłaszcza w sektorach energetycznym i przemysłowym. Zmiany te prowadzą do deindustrializacji, przenoszenia produkcji do regionów z mniej restrykcyjnymi regulacjami lub kupowania produktów od krajów, które nie muszą ponosić takich kosztów. Ceny

energii elektrycznej małej i średniej wielkości odbiorców przemysłowych w UE w latach 2021-2023, w porównaniu ze średnią lat 2014-2020, wzrosły aż o 97%, a ceny gazu w Europie są obecnie nawet pięć razy wyższe niż w USA. Przed dramatycznym wyborem stoi Polska – do 2035 roku ma zostać odłączona Elektrownia Bełchatów, zapewniająca 20% zapotrzebowania energetycznego kraju. Na ten moment niestety brakuje sensownego planu zastąpienia węglowych źródeł energii w wymaganych przez Unię terminach⁹.

Przed Unią Europejską coraz wyraźniej rysuje się konieczność szybkiej zmiany zielonej rewolucji w zieloną ewolucję. Odpowiedzią ma być Czysty Ład Przemysłowy (ang. Clean Industrial Deal), opublikowany przez Komisję Europejską pod koniec lutego 2025 roku. Zakłada on: działania służące obniżeniu kosztów energii dla konsumentów, dokończenie budowy unii energetycznej oraz przyciągnięcie inwestycji i gotowość na potencjalne kryzysy energetyczne w Europie.

Odpowiedzią UE na rosnącą potrzebę korekty Zielonego Ładu ma być Czysty Ład Przemysłowy (ang. *Clean Industrial Deal*), opublikowany przez Komisję Europejską pod koniec lutego 2025 roku. Zakłada on: działania służące obniżeniu kosztów energii dla konsumentów, dokończenie budowy unii energetycznej oraz przyciągnięcie inwestycji

8 P. Zadura i in., *Raport o stanie sektora...*, dz. cyt.

9 *Elektrownia Bełchatów do zamknięcia. „Zagrożenie dla 18 tys. miejsc pracy”*, „Money.pl”, 20.12.2024, <https://www.money.pl/gospodarka/elektrownia-belchatow-do-zamknienia-zagrozenie-dla-18-tys-miejsc-pracy-7105224161766144a.html> [dostęp online].

i przygotowanie się na potencjalne kryzysy energetyczne w Europie. Nowy program nie odchodzi jednak od podstawowych celów Zielonego Ładu i podkreśla konieczność przyśpieszenia dekarbonizacji przemysłu oraz promuje niskoemisyjne technologie i gospodarkę o obiegu zamkniętym, polegającą na zmniejszaniu zużycia surowców i maksymalnym wydłużaniu cyklu życia produktów¹⁰.

Jak finansować innowacyjność i inwestycje MŚP?

Pomijając powszechne europejskie problemy związane z komercjalizacją badań naukowych, już sama wysokość wydatków na badania i rozwój w UE, wynosząca średnio 2,2% PKB (dane z 2022 roku), stawia ją za głównymi konkurentami globalnymi, takimi jak USA (3,5% PKB) czy Korea Południowa (4,9% PKB). I choć w samej Unii kraje, takie jak Niemcy, Szwecja czy Austria osiągają znacznie wyższe wskaźniki (przekraczające 3% PKB), to niestety szereg innych państw znacznie odbiega od tej średniej. Niechlubny wynik przypada w udziale Polsce, z wydatkami na poziomie ok. 1,3% PKB i strukturalnymi problemami w jakości nauczania, badań i współpracy na linii uczelnie-przemysł¹¹.

Istotną barierą sektora MŚP od strony popytowej jest wciąż brak dostatecznej wiedzy o dostępności instrumentów wsparcia finansowego oraz psychologiczna obawa wielu przedsiębiorców przed zaciąganiem zobowiązań

kredytowych, najczęściej uzasadniana ogólną niekorzystną sytuacją gospodarczą. Za pierwszorzędnym elementem rozwoju mali i średni przedsiębiorcy uznają jakość i stabilność regulacji prawnych, co charakteryzuje rozwinięte gospodarki rynkowe. Dopiero później pojawia się kwestia utrudnionego dostępu do kapitału i wymóg posiadania długiej i dobrej historii kredytowej. Tymczasem wbrew pozorom, w opinii instytucji unijnych, kredytowanie małego i średniego biznesu cechuje się znacznie niższym ryzykiem dla sektora bankowego niż innych segmentów rynku. Ważną inicjatywą w tym kontekście jest podjęcie przez nadzór europejski działań na rzecz transparentnej i prostej sekurytyzacji, co może zachęcić banki do kredytowania drobnych przedsiębiorców i obniżyć koszt finansowania¹².

Mali i średni przedsiębiorcy, a w szczególności start-upy, chętnie korzystają z finansowania ze źródeł publicznych (głównie z preferowanych przez nich dotacji unijnych). Firmy te mogą także liczyć na banki spółdzielcze, które dostarczają ok. 17% kredytu dla MŚP, oraz na szeroką propozycję finansowania zwrotnego oferowanego przez regionalne fundusze rozwoju, dysponujące m.in. środkami powracającymi do województw z unijnych perspektyw finansowych za lata 2007-2013 i 2014-2020. Jednym z takich funduszy jest Dolnośląski Fundusz Rozwoju (DFR), należący do Samorządu Województwa Dolnośląskiego i zarządzający pulą środków przekraczających obecnie pół miliarda złotych. Oferta DFR

10 *The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation*, European Commission, Bruksela, 26.02.2025, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/clean-industrial-deal_en [dostęp online].

11 B. Kuropatnicki, *Europa innowacji – jak Unia Europejska buduje swoją przyszłość*, „Obserwator Finansowy”, 27.02.2025, <https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makro-ekonomia/trendy-gospodarcze/europa-innowacji-jak-unia-europejska-buduje-swoja-przyszlosc/> [dostęp online].

12 *Instrumenty Finansowe UE na Forum Finansowania Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorców 2024*, Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej, 6.07.2024, <https://instrumentyfinansoweue.gov.pl/2024/07/06/instrumenty-finansowe-ue-na-forum-finansowania-mikro-malych-i-srednich-przedsiębiorcow-2024/> [dostęp online].

obejmuje w szczególności instrumenty pożyczkowe, reporeczenia oraz inwestycje kapitałowe na zasadach *joint venture*.

Deregulacja

29 stycznia 2025 roku Komisja Europejska ogłosiła „Kompas Konkurencyjności dla UE” – nową strategię, będącą częściową odpowiedzią na problemy nagłośnie m.in. w raporcie Mario Draghiego. Program ten nakreśla drogę rozwoju dla Europy, opartą na innowacjach i wzmocnieniu jednolitego rynku. Wskazuje na konieczność wprowadzenia uproszczeń regulacyjnych, a integrację zrównoważonego rozwoju z polityką konkurencyjności postrzega jako niezbędny element dla przyszłego wzrostu i dobrobytu UE¹³.

Zbiega się to w czasie z ogłoszonym przez Premiera Donalda Tuska planem gospodarczym, przedstawionym pod hasłem: „Polska. Rok przełomu”. Ważnym elementem wystąpienia Prezesa Rady Ministrów w siedzibie Giełdy Papierów Wartościowych, obok zapowiedzi działań wzmacniających procesy inwestycyjne w polskiej gospodarce, była propozycja deregulacyjna skierowana do obecnego na wydarzeniu Rafała Brzoski. Przed założycielem firmy InPost postawiono ambitne wyzwanie szybkiego przygotowania projektów likwidujących zbędne przepisy prawa.

¹³ *Unijny kompas konkurencyjności*, European Commission, 30.01.2025, https://poland.representation.ec.europa.eu/news/unijny-kompas-konkurencyjnosci-2025-01-30_pl [dostęp online].

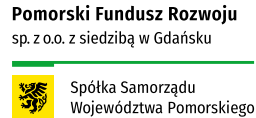
Nowy program „Kompas Konkurencyjności dla UE” wskazuje na konieczność wprowadzenia uproszczeń regulacyjnych, a integrację zrównoważonego rozwoju z polityką konkurencyjności postrzega jako niezbędny element dla przyszłego wzrostu i dobrobytu UE. Zbiega się to w czasie z ogłoszeniem polskiego planu gospodarczego pod hasłem: „Polska. Rok przełomu”, zakładającym deregulację zbędnych przepisów prawa. Należy uważnie przyglądać się kierunkowi takich działań, mając nadzieję na ich pozytywny efekt.

Pomijając niezręczność, jaką okazała się obecność w strukturach rządu funkcji pełnomocnika do spraw deregulacji i dialogu gospodarczego (powołanego w lutym 2024 roku), należy uważnie przyglądać się kierunkowi takich działań, mając nadzieję na ich pozytywny efekt. Nadmiarowe regulacje prawne, biurokracja i gąszcz często wzajemnie wykluczających się przepisów są jedną z bolączek polskiego systemu, ograniczającą wolność gospodarczą. Pracom tym powinien przyświecać postulat respektowania unijnej zasady, w myśl której wdrażaniu każdej nowej regulacji towarzyszy uproszczenie prawa w innym miejscu, a może nawet jeszcze ambitniejszego modelu amerykańskiego, gdzie każda nowa regulacja wprowadzana przez administrację prezydencką musi zastępować dwie dotychczasowe. ■

O AUTORZE

Dr Robert Koszut – Prezes Zarządu Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju sp. z o.o. we Wrocławiu. Absolwent Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz studiów podyplomowych z zakresu zarządzania na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Doktor nauk prawnych. Radca prawny i broker ubezpieczeniowy. Autor publikacji naukowych z zakresu prawa oraz wykładowca akademicki.

Partnerzy

Pomorski **Thinkletter** 2025 nr 1 (20)

REGIONY - NOWE OTWARCIE

JAK WYKORZYSTAĆ POTENCJAŁ REGIONÓW
DO LEPSZEGO ZARZĄDZANIA ROZWOJEM POLSKI?

REGIONY WOBEC ZMIAN W UNII EUROPEJSKIEJ
CO NAS CZEKA?

ODCIĄŻYĆ RZĄD, USPÓJNIĆ POLITYKI
WARTOŚĆ DODANA REGIONÓW

REGIONY-SUBREGIONY-MIASTA
JAK UŁOŻYĆ WZAJEMNE RELACJE?

ROLA I KOMPETENCJE REGIONÓW
ŁĄD PRZESTRZENNY - ENERGETYKA - GOSPODARKA - TRANSPORT

POBIERZ CAŁĄ PUBLIKACJĘ

www.kongresobywatelski.pl

